

Psalmus

cantate canticum syon. Quid libenter audistis: tamen libenter agite quod audistis: si non vultus esse salices babylonie: pasti de fluminibus eius et frumenti nulli affterentes. Sed suspirate in eternam hierusalē: quo procedit spes vestra: si sequitur vita vestra. Ibi erimus cum christo: Christus nobis modo caput est: gubernat nos modo desuper: amplectet secum in illa civitate cum ecclesiis erimus angelis dei. Non auderemus hoc suspicari de nobis: nisi promitteret veritas. Hoc ergo conspicite fratres: hodie noctuus cogitate: Quicquid de mundo feliciter attulerit: nolite presumere: nolite libenter colloqui cum voluptatibus vestris. Hostis maior est: occidat ad petram: Brevis hostis est elidat ad petram: et maiores ad petram occidite: et minores ad petram elide. Petra vincat: in petra edificamini si non vultus tolli: aut a fluuiio: aut a vento: aut a pluvia. Si vultus armati esse nostra temptationes in sclo: crescat et roboret desiderium bierusalē eterne in cordibus vestris. Transierit captiuitas: veniet felicitas. Vanabit hostis extremus et cum rege sine morte triumphabimur.

Explicit Tract. de ps. CXXXVI.

Incipit Tract. de ps. CXXXVII.

Titulus psalmi huius brevis et simplex est: neque nos tenet: scientes cuius figuram portauerit David: et in eo etiam nosipos agnoscetes: quod et nos membra sumus illius corporis. Agnoscamus ergo hic vocem ecclesie: simulque gaudemus quod in ea esse meruimus: cuius vocem cantantis audiimus. Titulus titulus est: Ipsi David. Videamus ergo quid ipsi David.

Expositio psalmi.

Confitebor tibi domine in toto corde meo: Solet nobis psalmi titulus iudicare: quid agat intus. Hic autem omnis titulus non hoc indicat: sed tamen cui cantetur indicat: quid agat in toto psalmo primus versus indicat. Confitebor tibi domine in toto corde meo. Hac ergo confessionem audiamus. Sed prius commemorabo vobis confessionem in scripturis: cum confitemur deo duabus modis dici sole: vel per te: vel laudis. Sed confessionem per te oculis nouerunt: laudis autem confessionem pauci aduertunt. Huius ita nota est confessione peccatorum: ut in quocumque scripturarum loco auditum fuerit: Confitebor tibi domine: aut confitemur tibi: omnino iam consuetudo sit intelligendi: manus currat ad pectus tundens dominum. Tunc adeo non solent voles intelligere confessionem esse nisi per te. Sed nunquam et ipse dominus noster Iesus christus per te fuit qui ait in

CXXXVII

euangelio: Confitebor tibi pater domine celi et terre: Secutus enim ait quid confiteretur: ut intellegeremus confessionem laudis non iniuriantis. Confitebor tibi inquit pater domine celi et terre: quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibus: et revelasti ea paucis. Laudauit patrem laudauit deum: quod non despicit humiles: sed despicit superbos. Et hic tale confessionem audiuntur sumus laudis dei et gratulationis. Confitebor tibi domine in toto corde meo. Totum cor meum in aram tue confessionis ipso: holocaustum tibi offero. Holocaustum enim dicis sacrificium: ubi totum incendit. Breve quippe o λογισμός totum dicit. Vide quae admodum offerat holocaustum spirituale quod dicit: Confitebor tibi domine in toto corde meo. Totum inquit cor meum flama tui amor accedit: nihil in me reliquat mihi. Nec quod respiciam ad me ipsum: sed totum in te est: totum in te ardeat: totum diligam te: tandem inflamatus abste. Confitebor tibi domine in toto corde meo. Omnes audiuntur verba oris mei. Cuius oris mei: nisi cordis mei: Ibi enim habemus vocem quam deus exaudiit: quam praeceps auris humana non audit. Clamat certe qui Susanna accusabat: et ad celum oculos non levabat: Illa tacebat et corde clamabat: unde illa meruit exaudiiri: inde isti puniri. Est ergo iste: ibi rogamus: inde rogamus: et si hospitium vel dominum deo preparavimus: ibi loquimur: ibi exaudiemur. Non enim est ille longe ab uno quoque nostrum positus: in quo vivimus: mouemur et sumus. Longe te a deo non facit: nisi iustas sola. Beatae mediumparientem precium: et cum illo es quem rogas. Audiisti inquit verba oris mei: confitebor tibi.

Et coram angelis psallam tibi: Non enim coram hominibus psallam: sed coram angelis psallam: psalterium meum: gaudium meum. Sed gaudium meum de inferioribus coram hominibus est: gaudium de superioribus coram angelis est. Non enim nouit impiorum gaudium iusti: Non est gaudium ipsorum dicens. Gaudet iniquus in populo: gaudet martyris in catena. Quod gaudebat sancta ista Crux spina cuius hodie solennitas celebratur: Gaudebat cum tenebatur: cum ad iudicem ducebatur: cum in carcere mittebatur: cum ligata producatur: cum in catasta levabatur: cum audiebatur: cum damnabatur: In his omnibus gaudebat: et eam miseri miserabat quod coram angelis gaudebat. Adorabo ad templum sanctum tuum. Quod templum sanctum tuum: Tibi habitabimur: ubi adorabimur. Curramus enim ut adoremus: Gaudium cor nrum purum: et ybi gaudet quod: Quis est ille locus ubi adorandum est deus?

Alia
tomus

Alia
In
angel

Psalms

Qui misericordia: Quid edificium: Que denique sedes in celo et inter stellas: Querim⁹ in scripturis sc̄tis: et inuenimus⁹ in vobis sapientia. Ego inquit eram cum illo: Ego inquit eram ad quem gaudet quidam. Et dicit opera eius: et exponit nobis sedem ipsius. Quia in validas inquit faciebat in summo nubes: quoniam sedem suam segregabat super ventos. Sedes autem eius templum est. Quo ergo ibimus: Super vetatos adoraturi sumus⁹. Si super vetatos adorabitis: aures nos vincent. Si autem intelligamus⁹ vetatos aias: id est ventorum nomine significatas aias: sicut ait quodam loco scriptura: Volavit super penas ventorum: sed est super virtutes aias. Unus et filius dei dicit aia tanquam ventus: non ut iste intelligatur ventus quod corporis procella sentimus: sed ut ei⁹ non in me significet aliquid inservibile: quod neque oculis cerni potest: nec sentiri auribus: nec odorata duci: nec palato gustari: nec manu percussari: quod est virtus vita quedam quam vivimus que aia dicit: Si hos vetatos intellexerimus⁹: non est quod granitas penas visibiles: ut cum auribus volemus⁹ ad orandum ad templum dei: sed super nos ipsos inueniem⁹ deum sedem si ei⁹ fides esse voluerimus⁹. Videlicet si sed non est. Et plenus enim dei sancti ait Ap̄ls quod est vos: Certamen quod manifestum est in angelis habitat deus. Ergo cuius gaudium nostrum de spiritualibus rebus: non de terrenis bonis assumit certum deo ut psallat coram angelis: ipsa congregatio angelorum templum dei est: Adorabo ad templum dei: eccl̄ia deorsum: et eccl̄ia sursus. Eccl̄ia deorsum in omnibus fidelibus: et eccl̄ia sursum in omnibus angelis. Sed descendit ad ecclesiam deorsum dominus angelorum: regi angeli in terra ministraverunt ministrati nobis. Non enim inquit veni ministrari: sed ministrare. Quid nobis ministravit: nisi quod hodie manducamus: et bibimus: Cum ergo dominus angelorum nobis ministret: non desperem⁹ nos futuros equals angelis. Major enim angelis descendit ad hominem: et creator angelorum suscepit hominem: dominus angelorum mortuus est pro homine. Adorabo ergo ad templum sanctum tuum: Intelligo templum tuum non manufactum: sed quod tu fecisti tibi. Et confitebor nomi tuo.

^{Malitia Super.} In misericordia tua et veritate tua: In duabus ipsis confitemur. Sicut enim et in alio psalmo legit: Eniuerse vie domini misericordia et veritas: in duabus ipsis constitutur in tua misericordia: et in tua veritate. Ad misericordiam patrem respexit: veritate promissionem reddisti. In tua ergo misericordia et veritate confitebor tibi. Has etiam ego pro meis viribus reddo quod

CXXXVII

mibi douasti: faciens misericordiam tuaritatem: misericordiam in subuentione: veritatem in iudicando. His adiuuamur a deo: his premeremur deum. Hoc sunt aliae vie quibus ad nos venit: Non sunt aliae vie quibus ad illam veniam⁹. Omnis magnificasti super omnem nomine sanctum tuum. Qualis ista gratulatio fratres: Magnificauit nomen suum sanctum super Abraam. Credidit enim Abraam deo: et deputatum est illi ad iusticiam: Letere oes getes idolis immolabat: et demonibus seruiebat. Nam est ex Abraam Isaac: magnificatus est super illam dominum deum: Inde Jacob: magnificatus est deus qui dicit: Ego sum deus Abraam: et deus Isaac: et deus Jacob: Inde duodecim filii israel: Inde populus israel liberatus ab egypto: duxi per mare rubrum: exercitatus in heremo: electis gentibus in terra promissionis collocatus est: magnificatus est nomen domini super israel: Unde et virgo maria: inde dominus christus mortuus est propter peccata nostra: resurgens propter iustificationem nostram: implens fideles spiritus sancto: mittens predicationem per gentes: Agite penitentiam: appropinquabit enim regnum celorum: et ecce magnificatur super omne nomen sanctum suum. ¶ In qua eius die inuocauerō te cito exaudi me. Quare cito: Quia tu dixisti adhuc loquente te dicā: Ecce assumi. Quare cito: Quia iam non peto felicitatem terrena: didicisti sanctum desiderium de novo testamento. Non peto terram: non secunditatem carnalem: non salutem temporalem: non immunitatem subiecti onem: non diuitias: non honores: nihil habeo peto: io cito exaudi me Quia docuisti me quod petam: Ba quod peto. Dicam⁹ huic tale oili quid pensis: Audiam⁹ nos et videam⁹: eruget petitionem suam: et videamus quod petat: et discamus per eum petere: ut mereamur accipere. Veneras ad eccliam: nescio quod hodie petitur. Quid putamus veneras petitur: Veneras cum desiderio tuo: nescio quo yrnam innocentis. Et si carnali sed remoue iniquitatem: renoue carnalitatem: disce quid petas: quid hodie celebres attende. Malitiam sancte et beatissime feminis celebras: et forte felicitatem terrenam desideras. Illa propter desiderium sanctum dimisit felicitatem quam habebat in terra: dimisit filios flentes et tanquam crudellem matrem dolentes: quod velut perdidera humana misericordiam que ad diuinam festinabat coronam. Nesciebat vero illa quid desideraret: quid calcaret: Jammo

Allia ha.
tnō habet.

vero nouerat psallere corā angelis dei: eo rūq̄ desiderare cōsortiū: amicitiā sanctā & purā ybi vltius nō moreretur: ybi iudi- cē nosset apud quē nō valere posset men- dacū. Quid ergo? In illa vita nulla sunt bona. Immo vero ibi sola sunt bona: non malis mixta bona: securitates i quib⁹ gau- deas quantū vis: & nemo dicat tibi: tēpe- te. Hic aut̄ de bonis terrenis gaudē mole- stū est: & pīculosū nimis: ne sic gaudeas vt hereas: & gaudēdo male hereas. Nā yñ de- us miscet tribulatiōes gaudhs terrenis: ni- si vt tribulationē sentītes & amaritudine: discamus eternā desiderare dulcedinem. Quid ḡ petit videamus: quo merito dixe- rit: cito exaudi me. Quid enī petis vt cito exaudiār? M̄ultiplicabis me. M̄ul- tis modis multiplicatio intelligi pōt. Est multiplicatio terrene gnātionis scđm h̄mā generationē nature nostre b̄fidictionē quā audiuim⁹: Crescite & multiplicamini & im- plete terram & dominamini ei. Sic enim il- le ne yolebat multiplicari qui dicebat: Li- to exaudi me: Et ista plane multiplicatio fructuosa est: & nō venit nisi de benedictio ne dñi. Nam qđ dicam de alijs multiplicatiōibus: M̄ultiplicatus est ille auro: ille argento: ille pecoribus: ille famula: ille pos- sessionibus: ille his omnibus. Multe sunt terrene multiplicationes: felicior aut̄ filio- rū: qđ hoībus avaris etiā ipa feciditas molesta est. Timet enī ne paupes relin- quen- tur: qui multi nasci potuerūt. Que sollici- tudo plerosq; ad impietatē coegit vt obli- uiscerent qđ parētes essent: omniq; huani- tatis affectu expoliati: exponerēt filios su- os vt eos facerēt alienos: Prohiceret qđ pe- perit: colligeret qđ nō pepit: illa p̄temneret: illa diligenter: illa frustra mater carne: illa ve- rior voluntate. Lū ergo sint multe multipli- cationes & multa genera multiplicationū: quā multiplicationē querit qđ dixit: Lito ex- audi me: Eit enī: M̄ultiplicabis me. Ex- pectam⁹ audire in quib⁹. Audi ḡ. In aia mea. Nō in carne mea: b̄ in aia mea. M̄ul- tiplicabis me in aia mea. Est ne adbuc qđ addat: ne forte & multiplicatio in aia nō cō- tinuo felicitatē significet: Etenī cur̄ hoīes in anima multiplicant̄. M̄ultiplicat̄ vide- tur in aia in quo etiā multa sunt vitia. Ille tm̄mō auar⁹ est: ille tm̄mō supbus: ille tm̄mō luxuriosus: iste & auarus: & superbus: & luxuriosus. M̄ultiplicatus est in anima sua: sed malo suo. M̄ultiplicatio ista ege-

statis est nō vbertat̄. Ergo quid tu qui di- xisti: Lito exaudi me: & te abstulisti ab omni corpea: ab omni terrena re: ab omni desi- derio seculari: vt dices deo: multiplica- bis me in aia mea: Adhuc explana qđ de- sideres. M̄ultiplicabis inquit in aia mea Ḡirtatem. Expressum votū: expressum desideriū: ab omni cōfusione circūcūsum. Si diceret: m̄ultiplicabis me terrena: nescio que cogitares: addit in aia mea. Rursus ne in aia vita cogitares: addit v̄tute. Hil- est qđ ampli⁹ a deo desideres: si vis bo- na & vera fronte dicere: Lito exaudi me. L̄ofiteanf tibi dñe oēs reges ter- re: Ita fieri: & ita fit: & qđ die fit: & ostēditur nō fruſtra dictū: nisi qđ erat futurū. L̄ofite antur tibi dñie oēs reges terre. Sz & ipi cuž tibi p̄fitentur: cū laudāt te: nō terrena desiderēt a te. Quid enī reges terre desidera- turi sunt: Nōne iam habēt ipi⁹ imperium: Quicqd amplius desiderauerit bō in ter- ra: vsc̄ ad imperiū est desideriū ei⁹. Quid amplius pōt: Altior sublimitas necessaria est. Sz fortasse quāto altior: tanto pericu- losior est: ideoq; reges quāto sunt in maio- re felicitate terrena: tantomacis humiliari deo debet. Et quid faciat̄? Qm̄ audie- rūt omnia verba oris tui. O dñe om- nia verba oris tui nescio in qua gente ab- scōdita erant: lex & ppbcte oia verba oris tui: sed in gente iudeoꝝ sola: erant oia verba oris tui. Quā gentē laudās Apls ait: Quid ergo ampli⁹ ē iudeoꝝ: Aut qđ utilitas est circūcisiōis: M̄ultū p̄ oēm modū. Pri- mi quidē: qđ credita sunt illis eloquia dei. Ibi erant verba dei. Sed da mibi illū He- deon quendā sanctū virū tpe iudicū: vide te quale signū petiuit a dño. Bonā inquit vellus in area: cōpluatur vellus: area sic- ca sit. Et factū est: cōplutū est vellus solū: area sicca erat. Petiuit iterū signū: area to- ta cōpluta sit: & solū vellus siccu sūeniaf. Et hoc factū est: cōpluta est area sicco vel- lere. Primo cōplutū vellus sicca area: po- stea cōpluta area sicco vellere. Quid vob̄ videtur area fratres: Nōne orbis terrarū: Quid vellus: Lanq; ḡes iudea in medio orbe terrarū babēs gratie sacramentū: nō in manifestatione: sed in nube secreti: tan- qđ in velamēto pluuiā in vellere. Tenuit tē- pus qđ reuelare pluuiā i area: manifesta- ta est nō opera. Factū est ergo quod dic- tū est: Confiteantur tibi dñie omnes reges terre: quoniam audierunt omnis verba oris

Psalmus

tui. Quid ē isrl qd abscondebas? Qd abscōdebas. Expssum ē vellus: exiit de te pluia. Solus xp̄s suauitas pluiae. Ipm̄ solū nō agnoscis in sc̄pturis: ppter quē fac te sūt scripture. At vero oēs reges terre cōfiteantur tibi dñi: qm̄ audierūt oīa verba ouis tui. Et cantet in vijs dñi: qm̄ magna est gloria dñi. Lantent in vijs dñi reges terre. In quib⁹ vijs dñi cantet: De quib⁹ supra dictū est: In miseria tua et vītate tua: qm̄ vniuerse vie dñi miseria et vītas. Nō sint reges terre supbi: sed humiles sint: amēt et cantabūt. Nouimus viatores cātatores: cantet et puenire festinēt. Sunt cātica mala tāqz veteris hoīis: sed canticū nouū p̄tinet ad hoīem nouū. Ambulēt ḡ et reges terre in vijs tuis: abulent et cātēt in vijs tuis. Quid cātāt? Qm̄ magna ē glia dñi nō regū. Vide quō reges voluit cātare in vijs hūlīter portantes dñm: nō se extollētes aduersus dñm. Mā si se extulerit: quid sequit? Qm̄ excelsus dñs et hūlia respicit: Tolūt ḡ reges respici: Hūles sint. Quid si se extulerit i supbiā: Latere ipius oculos p̄nt: Ne forte qr audi si hūlia respicit: supbus velis cē: et dicas in aīa tua: Hūles respicit deus: me nō respicit: faciaz qd volo. Quis em̄ me videt: hoīem latet: de nō vult me videre: qr hūlis nō sum: ille autē hūlia respicit: qd volo facio. Oportune nunqđ hoc diceres si scires qd amare deberes: Ecce si nollet te videre de: hoc ipm̄ nō times: qr te nō vult videre: Si salutes aliquē maiorē patronū tuū: et intentus i aliud nō te videat: quō tibi aīa dolet: Si autē deus te nō videat: securū te putas: Nō te videt saluator: et videt damnator: Et tñ et ipse te deus videt. Nō te putas nō videri: imo roga vt merearis videri a q̄ videris. Dicūt est em̄: Oculi dñi super iustos. Quia nō sup iniustos: faciant ḡ qd volunt iniusti: oculi dñi super iustos. Sequat adhuc: Et aures eius in p̄ces eorū. Iniusti autē qui securos se putabant: qr nō sunt oculi dñi sup eos: non timent: qr nō sunt aures ei⁹ ad p̄ces eorum. Mōne meli⁹ et oculi ei⁹ sup nos: et aures ei⁹ ad p̄ces nostras: Sed cū facis ea sup q̄ nō vis esse oculos dñi: nō mereris p̄cibus tuis et aures dñi: et tñ male faciendo a te nō aueris oculos dñi. Quid em̄ ibi sequitur: Vultus autē dñi sup facientes malū. Sed ad quid: Et perdat de terra memoria eo-

CXXXVII

rum. Vides te videri: vides te latere nō posse. Lū ergo qcquid feceris! videaris: qr re hoc nō facis vt placere merearis: Ergo et h̄ quid: Qm̄ magna gloria domini: qm̄ excelsus dñs et hūlia respicit. Excelsa autē quasi non respicit. Humilia enim respicit. Aliat̄a.
Excelsa: Quid: A lōge cognoscit. Et alta.
 Quid sibi ergo p̄stat supbus: nullū a longe videatur: nō vt nō videat: Nec putes te iō securū esse debere: qr minus te bene videt: qr a longe te videat. Tu cū qd a longe vides nō bene vides: de⁹ et si a longe te videt: pfecte te videt: et tecum nō est. Hoc agis nō vt min⁹ pfecte videaris: sed vt nō sis cū illo a quo rideris. Atvero hūlis qd sibi p̄stat: Prope ē dñs his qui obtrūct̄ cor. Erigat se ḡ supbus quantuz voluerit: certe in alto habitat de⁹: in celo est deus. Tis tibi p̄inquet: Humilia te. Mā tanto a te erit altior: quāto tu elatior. Excelsa autē a longe cognoscit. **Si ambulauero** in medio tribulationis viuificabis me: Glerū est: in qcūqz tribulatiōe fūeris: p̄fitere: inuoca: liberat te: viuificat te. Sz tñ aliquid h̄ debemus meli⁹ intelligē: quo tā familiari⁹ inheream⁹ deo: dicamusqz ei⁹ cito exaudi me dñe. Bixerat em̄: **Excelsa** a longe cognoscit: et excelsa superba nō norūt tribulationē. Nō norūt inquā tribulationē: de qua dicit alio loco: Tribulationē et dolorem inueni: et nomen dñi inuocau. Quid em̄ magnū: si tribulatio te iuueniat: Si aliquid pateris tu inuenis tribulationez. Et quis est inqz qui inueniat tribulationē: Aut qz illā vel querat: In medio tribulationis es et nescis. Utta istaqua tribulatio est: Si nō ē tribulatio: nō ē pegrinatio. Si autē pegrinatio est: aut parū patriaz diligē: aut sine dubio tribularis. Quis em̄ nō tribulet nō se esse cū eo qd desiderat: Sed vnde tibi nō videntur ista tribulatio: Quia nō amas. Amā alterā vitaz et videbis: qr ista vita tribulatio est: quacūqz p̄spēritate fulgeat: quibuslibet delicijs abundet atqz circūfloreat. Qd nō dñ est illud gaudiūz sine villa temptatione certissimū qd nobis in fine seruat de⁹: sine dubio tribulatio est. Ergo intelligamus et huius tribulationē fratres: si ambulauerimus in medio tribulationis viuificabis me. Non sic ait: tanqz diceret: Si forte euenerit mihi tribulatio aliquā liberas inde me. Sed quō: Si ambulauero in medio tribulatiōis viuificabis me: id est aliter non viuificabis me: nisi in medio

Psalmus

CXXXVII

tribulationis ambulauero. Si ambulaue
ro in medio tribulationis viuiscabis me.
Ere ridentib⁹: beati lugētes. Si ambulaue
ro in medio tribulationis: viuiscabis me.
† Sup irā inimicorū meorū exte
disti manū tuā: t saluum me fecit
dextera tua. Seuiat inimici: qd pñt fa
cere inimici: decumaz tollere: expoliare:
p̄scribere: in exiliū mittere: dolorib⁹ tormē
tisq⁹ cruciare: ad postremū si p̄missi fuerint
t occidere. Nūquid ampli⁹: Tu aut super
irā inimicorū extendisti manū tuā. Super
id qd mihi possunt facere inimici extendi
sti tu manū tuam. Nō em inimici possunt
me separare a te. Tu aut aplius vindicas: qz
adhuc differs me. Sup irā inimicorū meorū
extendisti manū tuā. Seuiat quātū pōt in
imicus: nō me separat a deo. Tu aut dñe
adhuc me nō recipis: adhuc me in pegri
natione cōteris: adhuc gaudiū dulcedinē
qz tuā nō prebes: nōdū inebrasti ab vber
tate domus tue: t torrēte voluptat tue nō
dum potasti. Apud te em est fons vite: et
in lumine tuo videbimus lumen. Sed ecce
dedi p̄mitias spiritus: t credidi in te: t ser
vicio mente legi dei: tñ in nobis metip̄sis ad
huc ingemiscimus: adoptionē expectātes
redemptionē corporis nostri. Hanc vitā
nobis peccātibus dedit deus: vbi etiā ne
cessē est vt cōteratur Adā in sudore t labo
re vultus sui: cū terra et tribulos t spinas
parit. Nūquid aliquis inimic⁹ plus potu
it pecurare: Sup irā inimicorū meorū ex
tendisti manū tuū: sed tñ nō ad desperati
onē. Sequit em. Et salū me fecit dextera
tua. Potest t sic intelligi: sup irā inimico
rū meorū extendisti manū tuam. Irascebā
tur inimici: vindicasti me de inimic⁹. Pec
cator videbit t irascetur: dentib⁹ suis fre
det t tabescet. Ebi sunt qui dicebāt: Pē
reat nomē christianorū de terra: Lerte aut
morisit. aut cōvertuntur. Ergo sup irā
inimicorū extedisti manū tuā. Qd̄ diu dice
ret qd̄ scriptū est: Inimici mei dixerūt ma
la mibi qn̄ moriet t p̄bit nomē ei⁹: qn̄ dele
bitur nomē christianorū de terra: Lū dicūt
ista: partim crediderunt: partim perierūt:
pauci timidi remanserūt. Quāta ira inimi
corū seuebat qn̄ sanguis martyrum funde
bat: Quō se putabāt nomen christianū de
lere de terra: Sup irā inimicorū extendi
sti manū tuā: t salū me fecit dextera tua.
Ecce illi qui martyres p̄sequebantur: me
morias martyrum inquirunt: aut vbi ado

Alia lfa.
† Et.

rant: aut vbi se inebriant: querūt tñ: Sup
iram inimicorū extendisti manū tuā: t sal
uum me fecit dextera tua. Scdm desiderū
saluum me fac dextera tua. Est quedā salū
in dextera tua: nā ē altera salus in sinistra.
Salus t̄gialis t carnalis a sinistra est: salus
eterna cū angelis in dextera est. Ideo iam
in ipsa immortalitate posit⁹ christus: dicitur
sedere ad dexterā dei. Nō em̄ deus habet
in seipso dexterā aut sinistram: sed dextera
dei dicit felicitas illa: que qm̄ oculis ostendit
nō p̄t: tale nomen accepit. Hec dextera
tua salū me fecit: nō scdm salutē t̄palem.
Nā Crispina occisa est: sed nunqđ deser
uit illā deus: Nō illam fecit saluam in sini
stra: sed fecit in dextera. Achabei quāta
tormēt p̄pessi sunt: Tres aut pueri in me
diis ignibus deambulādo laudauerūt de
um. Illorū salūs in dextera: istorū etiā in sini
stra. Aliqñ ergo nō saluat in sinistra san
ctos suos: sed s̄q̄ saluat in dextera: Impi
os aut plerūq̄ saluat in sinistra: nō saluat
in dextera. Nā illi qui p̄sequebāt Crispin
ā: sani erāt in corpe. Illa occisa est: illi vi
uit. Illorū salūs in sinistra est: illi⁹ in dex
tera. Et salū me fecit dextera tua. Bñe
retribues p me: Ego nō retribuo: re
tribues p me. Scuiāt inimici quātū libet:
tu retribues qd̄ ego nō possum. Bñe retri
bues p me. In ipo capite nostro attēdite.
Reliquit em̄ nob̄ exēplū vt sequamur ve
stigia ei⁹: Qui peccātū nō fecit: nec inuen
tus ē dolus in ore ei⁹: q̄ cū malediceret nō
maledicebat dices: Bñe retribues p me.
Lū iudicaret nō cōminabat: sed cōmēda
bat s̄ ille inuiste iudicāti. Quid est dñe re
tribues p me: Ego inqt nō quero gloriam
meā: est q̄ qrat t iudicet. Nō vosmetip̄sos
iudicātes carissimi Aplus dicit: sed date
locū ire. Scriptū est em̄: Hibi vindictā t
ego retribuā dicit dñs. Bñe retribues pro
me. Est hic ali⁹ intellect⁹ nō negligēdus. t
forte magis eligēdus. Bñe xpe retribues
p me. Ego em̄ si reddā rapui: tu qd̄ nō ra
puisti soluisti. Bñe retribues p me. Vide
illū retribuentē p nobis. Venerūt qui tri
butū exigerēt: Exigebāt tributū didrach
mas: id ē duas drachmas i vno hoie. Vē
tū est ad dñm vt solueret tributū: imo non
ad ipsum sed ad discipulos: t dictū est ad
illos: Magister vester nō soluit tributum.
Illī retulerunt ad dñm. Et ille: Reges ter
re a quib⁹ exigunt tributuz: a filijs suis: an
ab alienis: Respōderūt: ab alienis. Ergo

Psalms

inquit liberi sunt filii. Sed tñ ne scandalizem⁹ eos: ait Petro. Vade mitte hamū in mare: et qui primum piscis ascenderit: appetnos eius et inuenies staterem: id est duas didrachmas. Stater ponderis genus est habens quatuor drachmas. Inuenis ibi: da illis pro me te. Bñe retribues pro me. Merito habem⁹ primū pisces hamo captū: hamo cōprehensum. Primū surgentez de mari: primogenitū a mortuis. In eius ore inuenim⁹ duas didrachmas: id ē quatuor drachmas: in ei⁹ ore inuenim⁹ quatuor euāgelia. Iste q̄tuor drachmas ab exactō h⁹ seculi liberamur: p̄ quatuor euāgelia debilitores nō remanebim⁹. Ibi em⁹ peccata nřa omnia solusūt. Retribuit ergo p̄ nobis gratias misericordie ip̄i⁹. Nihil debet: p̄ se nō reddidit: sed p̄ nobis reddidit. Ecce inquit venit p̄nceps mūdi bni⁹: et in me nihil inueniet. Quid est in me nihil inueniet: Nullū peccatū in me inueniet: quare occidat me: nō habet. Sed vt sciāt omnes ait: quia voluntatem patris mei facio: surgite eamus hinc. Quid est surgite eamus hinc? Id est non necessitate: sed volūtate patior reddens qđ nō debeo. Bñe retribues p̄ro me. Bñe misericordia tua ī eternū.

*alia fa
ta facili.*

*Wolfa.
tct*

Quid desiderēt: nō diē hominū. Nō labo rari subsequēs te dñe: et diē hominū nō cō cupiu tu scis. Ecce martyrs sancta Crispina si desideraret diē hominū negaret christū: Plus hic viueret: s̄ in eternū non viueret. Maluit in eternū viuere: qđ paulo ampli⁹ taliter viuere. Beniq̄ domine misericor dia tua in eternū: nō ad temp⁹ volo libera ri. Bñisericordia tua ī eternū: qz martyres liberasti. Et sic cito de hac vita abstulisti. Bñe misericordia tua in eternū. Ope ra manū tuarū ne despicias. Non dico: Bñe ne despicias opa manū meaz: nō me iacto de opibus meis. Exquisui domini manib⁹ meis nocte corā eo: et nō sum deceptus: sed tñ nō cōmendo opa manū mearū. Tineo ne cuz inspereris inuenias plura peccata qđ merita. Hoc solum rogo: hoc dico: hoc impetrare desidero: Opera manū tuarū ne despicias. Opus tuum in me vide: non meum. Nam meuz si videris damnas: tuum si videris coronas: quia et quecūq̄ sunt opera bona: opera mea abs te mihi sunt: et ideo tua magis qđ mea sunt. Audio quippe ab apostolo tuo: gratia sal ui facit estis p̄ fidem: et hoc nō ex vobis: sed dei donū est: nō ex opibus: ne forte q̄s ex

CXXXVIII.

tollatur. Ipius em⁹ sum⁹ segmentū creati in christo Jesu in opibus bonis. Ergo siue in eo qđ hoies sum⁹: siue i eo qđ ex nřa impie tate mutati: et iustificati sumus: Bñe opera manū tuarū ne despicias.

Explicit Tractatus de ps. CXXXVII.

Incipit Tractatus de ps. CXXXVIII.

Prefatio.

DSalmu nobis breuem paueramus: quem mādaueram⁹ cantare a lectore: sed ad horam quātum videſ perturbatus: alterū p altero legit. Mhaluumus nos in errore lectoris sequi voluntatē dei: qđ nostrā in nostro pposito. Si ergo vos in eius plixitate aliquādiu tenuerim⁹: nobis nō imputetis. Sed credatis deū nos nō in fructuose laborare voluisse. Necq̄ em⁹ fruſtra in p̄mo peccato nostro penā accepim⁹: vt in sudore vultus nři panē manducem⁹. Tm̄ si panis est antēdite: Panis autē est si christus est. Ego suz inq̄ panis viuus qđ de celo descēdi. Quē māifestatū nob̄ habem⁹ in euāgolio: ip̄m queram⁹ et i p̄phetis. Hic ibi nō vident sup̄ quorū cor adhac velamē positiū est: Ubi audiuit cantas vīa hester no die. Nobis ait: qz sacrificiū vespertinū crucis domini cōscidit velū: vt pateant iaz templi secreta: qđ diu nobis christus predi cal: et si cū labore et sudore māducand⁹ est panis. Loquit autē dñs noster Jesus chri stus in p̄phetis aliqui ex persona capitū nři: qui est ip̄e christus saluator: sedēs ad dextera ram patris: qui etiā ppter nos natus de vir gine: et sub pontio Pilato q̄lia nostis pass⁹ est: fuso innocentē sanguine: qđ est p̄cūlū no strum: redemit nocentes a captiuitate in q̄ detinebamur a diabolo: donādo nob̄ deli cta: et ip̄o p̄cio nostro sanguine suo delēs chi rographis quo debitores tenebamur. Ip̄e est rex et sponsus et redemptor ecclie caput nostrū: et vtiq̄ si caput est: habet corp⁹. Corpus autē eius sancta ecclia que etiā cōiunct eius: cui dicit aplus: Vos autēz estis corp⁹ christi et membra. Lotus itaq̄ christ⁹ caput et corp⁹: tanq̄ integer vir: qz et semina de viro facta est: et ad virū p̄tinet: et dictum est de p̄mo p̄iugio: Erunt duo i carne vna. Hoc autē ad mysteriū interptat̄ aplus: non frusta esse dictū de illis duob⁹ homib⁹: nisi qz in eis iam figurabat christus et ecclia. Hā hoc sic exponit aplus: Erunt duo in carne inq̄ vna: sacramētū hoc magnū est. Ego autē dico: in christo et ecclia. Bicit euā ip̄m Adā formā futuri: qui ē inq̄ forma fu